

## D ů v o d y:

Napadené usnesení zamítlo žádost stěžovatelky o povolení práva chudých pro syndikátní spor o náhradu škody, kterou prý jí soudce způsobil u vykonávání své úřední působnosti překročením své úřední povinnosti, majíc za to, že tu není předpokladů pro žalobu syndikátní, ježto odsuzující — pode názoru stěžovatelky nespravedlivý — trestní rozsudek, pro nějž žadatelka hodlá podati žalobu, byl obnovou trestního řízení v celém rozsahu zrušen. Avšak platný civilní řád soudní stojí — rozdílem od cizích zákonodárství — zásadně na stanovisku, že soudce rozhodující o propůjčení práva chudých, nemá se zabývati otázkou, s jakým výsledkem se tento spor setká, takže nemůže propůjčení práva chudých odepřít, i když se mu spor, pro nějž se někdo domáhá práva chudých, zdá býti beznadějným nebo svévolným. Jen advokát strany, které již bylo právo chudých propůjčeno, může v takových případech žádati dodatečně za své sprostění podle čl. XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. (srov. Hora, čsl. civilní právo procesní, II. díl str. 96 a Neumannův Komentář k c. ř. s. III. vyd., z roku 1914, I. sv., str. 385). Se zákonodárcovým záměrem je v souladu též § 2 nařízení ze dne 15. ledna 1917, čís. 32 ř. zák., jenž praví, že má soud zamítnouti žádost o povolení práva chudých, má-li za to, že by byl nepřislušným, nebo že je vyloučeno uplatňovati nárok pořadem práva, a rovněž, když je mu známo, že uplatnění nároku odporuje rozhodnutý spor nebo zahájení sporu, ale nezmiňuje se o zamítacím důvodu, že by žaloba byla bezdůvodna.

## Čís. 6329.

**Za »dědice« ve smyslu §u 1116 a) obč. zák. nelze pokládati nápadníka dědictví, jenž se k dědictví nepřihlásil, ježto nebyla pozůstalost projednávána. Lze se na něm domáhati vyklizení bytu zůstavitelova, an ho užívá bez právního důvodu.**

(Rozh. ze dne 1. října 1926, Rv I 766/26.)

Žalobě, již domáhal se majitel domu na manželích P-ových vyklizení bytu najatého zesnulým Janem G-em, po němž nebyla pozůstalost projednána, ježto žalovaní obývají byt bez právního důvodu, procesní soud prvního stádia vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Žalovaná strana, která svůj vlastní byt má a se zůstavitelem v době smrti jeho v témže bytě nebydlela, nemůže se pro sebe dovolávatí ustanovení §u 6 (1) zákona na ochranu nájemníků, ale platí pro ni ustanovení § 1116 a) obč. zák., kteréžto ustanovení zákona občanského dle názoru soudu odvolacího ustanovením §u 6 zák. o ochr. nájemníků zrušeno nebylo. Dědicové, kteří nemajíce vlastního bytu, bydleli v bytě zůstavitele v době jeho smrti, podléhají výjimečnému ustanovení zákona o ochraně nájemníků (§ 6 zák. o ochr. náj.), vstupují v nájemní smlouvu na místo zůstavitele, platí pro ně zejména ustanovení zákona o ochraně nájemníků v příčině výpovědi, čímž i pořad práva

ohledně nich vyloučen, kdežto dědicové, kteří mají vlastní byt a v bytě zůstavitele v době jeho smrti nebydleli, podléhají ustanovení §u 1116, písm. a) obč. zák. V projednávaném případě spolužalovaná Anna P-ová jest jedinou dcerou zemřelého Jana G-a, o jehož byt se jedná, a třebaže pozůstalost Jana G-a pro nedostatek jmění projednávána nebyla, dlužno ji za dědičku Jana G-a ve smyslu § 1116, písm. a) obč. zák. považovati a může nájemní smlouva Janem G-em uzavřená, zrušena býti jen na základě výpovědi dané buď se strany pronajímatele, nebo se strany dědice nájemníka v zákonné lhůtě výpovědní. Ježto taková výpověď dána nebyla, bylo odvolání vyhověti a žalobu zamítnouti.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

#### D ů v o d y:

Žalobkyně se domáhá soudního výroku, že žalovaní jsou povinni vykliditi sporný byt, ježto v něm bydlí, ačkoli nejsou k tomu nikterak oprávněni. Odvolací soud dolíčil v podstatě správně, že se žalovaní proti žalobě neprávem dovolávají výhody § 6 (1) zák. o ochr. náj. Avšak právem vytýká dovolání napadenému rozsudku, že po právní stránce mylně vykládá (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) ustanovení § 1116 a) obč. zák., maje za to, že je žalovanou Annu P-ovou jako jedinou dceru zemřelého Jana G-a, o jehož byt jde, pokládati za jeho dědičku podle §u 1116 a) obč. zák., třebaže pozůstalost po něm nebyla projednávána. Jak Nejvyšší soud již ve svém rozhodnutí ze dne 9. června 1926, č. j. Rv II 222/26 čís. sb. 6112 dolíčil, nelze sdíleti názor, že k tomu, by dědic vstoupil v nájemní poměr zůstavitelův, není třeba, by se dříve alespoň řádně přihlásil k dědictví. Jako přechod veškerých jiných, nikoli ryze osobních práv a závazků zůstavitelových, tak i přechod jeho nájemních práv jako práv majetkových na dědice neuskutečňuje se samostatně, nýbrž jen s jejich vůlí, kteráž se vyjadřuje přihlášením se dědice k pozůstalosti. Určitá osoba může míti pro sebe důvod dědického práva (§ 533 obč. zák.), takže jest povolána za dědice. Může se však dědického práva zřeknouti neb určitého práva vzdáti (§ 538 obč. zák.). Chce-li však dědictví nastoupiti, musí podati alespoň řádnou přihlášku (§§ 799 a 800 obč. zák., § 121 nesp. říz.). Do té doby zůstává nájemní právo jako všechna ostatní majetková práva a závazky zůstavitelovy při jeho pozůstalosti, kterouž zastupuje přihlášený dědic, která však, pokud jí dědic nepřijal, posuzuje se tak, jako by byla ještě v držení zůstavitelově, a jest tedy neujatou pozůstalostí, kterou zastupuje zvláštní opatrovník. Na těchto zásadách ničeho nemění ani § 1116 a) obč. zák. ani § 6 zák. na ochr. nájem. Do jakých nesnází by se mohlo jinak přijíti, lze posouditi z případu, že k dědictví se hlásí více osob, jejichž dědická práva jsou mezi sebou sporná. Nikdo nemůže se ujati dědictví o své újmě, nýbrž vždy jest k tomu potřebí, by právo dědicovo bylo teprv pozůstalostním soudem uznáno. V projednávaném případě není podle vývodů dovolacího sdělení pochyby, že se k pozůstalosti po zemřelém Janu G-ovi žalovaná P-ová jako dědička nepřihlásila a že žalovanému Josefu P-ovi dědické právo, to jest právo ujmouti se držby celé pozůstalosti nebo poměrné její části (§ 532 obč. zák.) po Janu

G-ovi vůbec nepřisluší. Nejsou proto žalovaní nájemcovými dědici podle §u 1116 a) obč. zák. a nemohou tudíž z tohoto ustanovení pro sebe vyvozovati práva na zůstavitelův byt, zákonem toliko dědicům zabezpečená. Jiného právního důvodu, by ve sporném bytě bydleli, žalovaní ani netvrdili. Právem proto soud první stolice žalobě vyhověl. Opačný výrok odvolacího soudu spočívá na mylném právním výkladu zákona.

### Čís. 6330.

**Byla-li sice exekuce zabavením pohledávky dlužnickovy povolena ve lhůtě, nepřevyšující 60 dnů před zahájením vyrovnacího řízení o jmění dlužníka, avšak usnesení, jímž byla pohledávka přikázána na místo placení, bylo dlužníku doručeno ještě před zahájením vyrovnacího řízení, nelze exekuci na pohledávku vzhledem k §u 12 vyr. ř. zrušiti.**

(Rozh. ze dne 1. října 1926, R II 300/26).

Usnesením ze dne 21. ledna 1926 byla zabavena pohledávka dlužníková proti Antonínu Ch-ovi a usnesením ze dne 28. ledna 1926 byla přikázána vymáhajícímu věřiteli na místo placení. Usnesení toto bylo dne 29. ledna 1926 doručeno dlužníku, o jehož jmění bylo dne 3. února 1926 zahájeno řízení vyrovnací. Usnesením ze dne 7. června 1926 zrušil s o u d p r v é s t o l i c e vzhledem k §u 12 vyr. ř. usnesení ze dne 21. ledna 1926, povolující exekuci. R e k u r s n í s o u d prohlásil usnesení prvního soudu, zrušující exekuci, neplatným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

### D ů v o d y:

Podle obsahu exekučních spisů bylo usnesení exekučního soudu ze dne 28. ledna 1926, jímž byla pohledávka, příslušející povinnému proti poddlužníku Antonínu Ch-ovi přikázána vymáhajícímu věřiteli, doručeno povinnému dne 29. ledna a teprve usnesením ze dne 3. února 1926 bylo o jmění povinného zahájeno vyrovnací řízení. Účinek usnesení o přikázání pohledávky na místě zaplacení nastal tudíž pro povinného dnem 29. ledna 1926 jako dnem dodání (§ 426 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Již tímto dnem přešla na vymáhajícího věřitele zabavená a přikázaná pohledávka s účinkem, jako by mu ji byl dlužník úplatně postoupil, a pokládal se věřitel — s výhradou ručení dlužníková podle § 1397 a násl. obč. zák. — se svou pohledávkou za uspokojena (§ 316 ex. ř.). Žalovaná pohledávka přešla tudíž ze jmění povinné strany do jmění vymáhajícího věřitele. Nejsouc již částí jmění dlužníková, nemůže již býti předmětem oddělných práv na dlužníkově jmění, příslušejících vymáhajícímu neb jinému věřiteli, a nepodléhá ani předpisům vyrovnacího řádu o vlivu zahájení vyrovnacího řízení na dlužníkovu jmění a oddělná práva k němu nabytá. Vymáhající věřitel se mohl zabavené pohledávky, jakmile mu byla přikázána na místě placení, vzdáti, mohl ji třetí osobě postoupiti, nebo ji vybrati a mohl s vybranou částkou libovolně naložiti. Bylo by nesnesitelnou potíží pro všecken obchodní a právní styk, kdyby závaz-